Dosarul nr.2a-1180/24/24, nr. electronic 2-24048050-03-2a-19092024
Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (judecător Rodica Chistruga)

CURTEA DE APEL NORD
D E C I Z I E

17 iulie 2025 **mun. Bălți**

Colegiul Civil și de contencios administrativ
Instanța compusă din:
Președintele completului: Elena Grumeza
Judecătorii: Ivan Parii și Costaș Natalia

examinând în lipsa părților, în procedura cererilor cu valoare redusă, apelul declarat de apelantul Zastavnițchi Veaceslav împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 27 iunie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Zastavnițchi Veaceslav, privind încasarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La 02 mai 2024 reclamantul Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a formulat cerere de chemare în judecată către Zastavnițchi Veaceslav prin care a solicitat încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală:
   - ✓ pentru anul 2022 - în sumă de 4056,00 lei și a penalității aferente pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie în mărime de 0,1% din suma datoare pentru fiecare zi de întârziere – în mărime de 1115,40 lei.
   - ✓ pentru anul 2023 - în sumă de 12636, 00 lei și a penalității aferente pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie în mărime de 0,1% din suma datoare pentru fiecare zi de întârziere – în mărime de 3474, 90 lei.
2. În motivarea acţiunii s-a invocat că, în baza Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593-XV din 26.12.2002 anexa nr. 2 punct 1, lit. b) fondatorii de întreprinderi individuale, au obligația de a achita prima de asigurare în sumă fixă. Pârâtul deține statutul – fondator de Gospodărie Țărănească, fapt confirmat prin extrasul de pe pagina web al Serviciului Fiscal de Stat care este atribuit la categoria de plătitori în sumă fixă, și se asigură în mod individual, și care la momentul înaintării prezentei acțiunii are statut fiscal activ. Totodată art.13 a Legii nr. 1353-XIV din 03.11.2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier) specifică înregistrarea Gospodării țărănești: 1. Gospodăria țărănească va fi înregistrată de către fondatorul ei la primăria unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi în a cărei hotare el deține teren.

3. Reieșind din art. 2 punct. 1 a Legii sus menționate, Gospodăria Țărănească este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor agricole. De asemenea art. 3 al aceluiași act normativ prevede Statutul juridic al gospodării țărănești expusă în punctul 1: Gospodăria țărănească are statut juridic de persoană fizică.
4. Conform art. 22 al. 1 a Legii nr. 1593-XV din 26.12.02, - persoanele fizice incluse la începutul de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa 2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă până la data de 31 martie a anului de gestiune. Conform art. 5 a aceleași legi - mărimea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală se calculează de către Ministerul Sănătății, conform prevederilor art. 17 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr.1585, și se aprobă anual prin Legea fondurilor obligatorii de asistență medicală.
5. La fel reclamantul a reținut că, Legea Fondurilor Asigurărilor Obligatorie de Asistență Medicală pentru anul 2022, nr. 207 din 06.12.2021, art. 4, alin. 2 a stabilit prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în mărime de 4056,00 lei, care urma să fie achitată până la data de 31 martie a anului de gestiune, iar Legea Fondurilor Asigurărilor Obligatorie de Asistență Medicală pentru anul 2023, nr. 358 din 22.12.2021, art. 4, alin. 2 a stabilit prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în mărime de 12 363 lei, care urma să fie achitată până la data de 31 martie a anului de gestiune.
6. Totodată, potrivit prevederilor alin. 1 art. 30 a Legii nr. 1593-XV din 26.12.02, neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală atrage după sine calcularea unei majorări întârziere în proporție de 0.1 % din suma datoare pentru fiecare zi de întârziere.
7. Susține în continuare că, reieșind din prevederile art. 17 alin. 1 Legii nr. 1593-XV din 26.12.2002, evidența corectitudinii virării în termen la contul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă și aplicarea penalităților și sancțiunilor contravenționale conform prevederilor Codului Contravențional al Republicii Moldova se efectuează de către agențiile teritoriale ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.
8. În temeiul HG 1246 din 19.12.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea /suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, regulamentul respectiv reglementează mecanismul de calculare a primei de AOAM în sumă fixă și penalităților aferente, precum și de identificarea persoanelor neasigurate obligate să se asigure în mod individual. Termenul de prescripție extinctivă pentru stingerea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente este de 3 ani, conform alin.(4), art.17 din nr.1593 din 26.12.2002.
9. Astfel, conform datelor din Sistemului Informațional Automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală,, sistem înregistrat cu nr. de înregistrare 0000074-001 din data de 20.08.2013 în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al

Republicii Moldova, s-a constatat că Zastavnițchi Veaceslav nu și-a onorat obligațiunea prevăzută de legislație de a achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2022,2023 în termenul legal stabilit. Regimul juridic al „S.I. AOAM" este reglementat de lit. k, pct. 11 din Statutul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 156 din 11.02.2002, cu modificările și completările ulterioare (CNAM are dreptul să administreze și să dezvolte sisteme informaționale pe domeniile de activitate și să a securitatea lor).

10. Evocă în continuare reclamantul că, depistând neonorarea obligațiilor de către pârât, potrivit lit. h), art.166 din CPC RM, Agenția a remis în adresa acestuia notificarea cu nr. 06-07-748 din 28.08.2023 sub formă de scrisoare recomandată cu aviz de recepție întru soluționarea cazului de neachitare în termen a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pe cale amiabilă și perfectării documentelor în vederea respectării legislației din domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală. Primind notificarea, fapt confirmat prin semnarea avizului de recepție, la data stabilită pârâtul nu s-a prezentat, fapt ce a servit drept motiv de adresare în instanța de judecată.
11. Astfel, AT Nord a CNAM a stabilit că pârâtul Zastavnițchi Veaceslav înregistrează următoarele datorii față de fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anii 2022,2023 în sumă totală de 21282, 30 lei compusă din: pentru anul 2022 - datoria constituie 5171,40 lei, ce rezultă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută în mărime de 4056,00 lei, stabilită de art. 4 alin. (2) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2022, nr. 207 din 06.12.2020, și penalitatea pentru 275 zile în sumă de 1115,40 lei (4056 lei x 0,1% = 4,056 lei/zi), pentru anul 2023 - datoria constituie 16110, 90 lei, ce rezultă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută în mărime de 12 363 lei, stabilită de art. 4 alin. (2) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2023, nr. 358 din 22.12.2020, și penalitatea calculată după scadența perioadei de achitare a primei AOAM începând cu 01.04.2023 până la finele anului de gestiune (12636 lei x 0,1% = 12, 636 lei/zi; 275 x 12, 636 lei = 3474, 90 lei).
12. În baza Hotărârii Guvernului RM nr.156 din 11.02.2002 cu privire la aprobarea Statutului Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, titlul II, punctul. 11, lit.j[1]) Compania are dreptul să intenteze acțiuni în instanța de judecată persoanelor fizice pentru neachitarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și persoanelor juridice și fizice pentru prejudiciul cauzat fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

Poziția instanței de fond:

13. Prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul central din 27 iunie 2024 acțiunea civilă înaintată de Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a fost admisă. S-a încasat de la Zastavnițchi Veaceslav în beneficiul Agenției Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină datoria în mărime de 21 282, 30 lei.

Solicitarea apelantului:

14. Invocând netemeinicia hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central din 27 iunie 2024 Zastavnițchi Veaceslav a declarat apel nemotivat prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă acțiunea civilă.
15. Prin încheierea Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 24 septembrie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea cererii de apel motivate, bonului taxei de stata și taxei de timbru.
16. La 21 octombrie 2024 Zastavnițchi Veaceslav a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă integral cerințele reclamantului.

Argumentele părților:

17. În cererea de apel s-a invocat că, apelantul/pârâtul Zastavniţchi Veaceaslav, deţine statutul - fondator de Gospodărie Ţărănească, fapt confirmat prin extrasul de pe pagina web al Serviciului Fiscal de Stat. Articolul 13 a Legii nr. 1353-XIV din 03.11.2000 privind gospodăriile ţărăneşti, specifică înregistrarea Gospodării ţărăneşti: 1.Gospodăria ţărănească va fi înregistrată de către fondatorul ei la primăria unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întâi în a cărei hotare el deţine teren. Reieşind din art. 2 punct. 1 a legii sus menţionate: Gospodăria ţărănească este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor agricole. De asemenea art. 3 a aceleiaşi legi prevede Statutul juridic al gospodării ţărăneşti expusă în punctul 1: Gospodăria ţărănească are statut juridic de persoană fizică.
18. Conform an. 22, al. 1 a Legii nr. 1593-XY din 26.12.02, (în vigoare la data înaintării acţiunii) - persoanele fizice incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa 2 vor achita integral o primă dc asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă până la data de 31 martie a anului de gestiune.
19. Conform acţiunii depuse, intimantul/reclamant, AT Nord a CNAM a stabilit că apelantul/pârâtul Zastavniţchi Veaceslav înregistrează următoarele datorii faţă de fondurile asigurării obligatorii de asistenţă medicală pentru anii 2022, 2023 în sumă totală de 21 282, 30 lei compusă din: pentru anul 2022: datoria constituie 5 171, 40 lei, ce rezultă din prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută în mărime de 4 056, 00 lei, stabilită de art. 4 alin. (2) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2022, nr. 207 din 06.12.2021 şi penalitatea pentru 275 zile calculată după scadenţa perioadei de achitare a primei de AOAM, fiind de la 01 aprilie 2022 până la finele anului de gestiune, 4056 lei x 0,1% = 4, 056 lei/zi; 275 x 4, 056 lei/zi = 1115,40 lei. Iar, pentru anul 2023: datoria constituie 16 110,90 lei, ce rezultă din - prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă valoare absolută în mărime de 12 636, 00 lei, potrivit prevederilor art. 4, alin.2 din Legea Fondurilor Asigurărilor Obligatorii de Asistenţă Medicală pentru anul 2023, nr. 358 din şi penalitatea calculată după scadenţa perioadei de achitare a primei de AOAM, începând cu data de 01.04.2023 până la finele anului de gestiune; 12 636*0,1%= 12 636 lei/zi; 275 zile* 12 636 lei=3 474, 90 lei).

20. În acest context menționează apelantul că, în conformitate cu prevederile art. 23 al.4 al Legii cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593-XV din 26.12.02, în vigoare în anul 2022, plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, prevăzute la pct. 1 lit. a), b), d), d/1) şi f) din anexa nr. 2 la prezenta lege, nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, de asemenea nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în formă de contribuţie procentuală din alte drepturi şi venituri obţinute pentru perioada respectivă. Deci în coraborare cu prevederile art.7 Cod civil consideră că reclamantul intimat, nu era în drept să solicite instanţei încasarea sumelor pentru anii 2022 şi 2023 de la Zastavnițchi Veaceaslav, în calitate de fondator al Gospodăriei Ţărăneşti (întreprindere individuală).
21. Prin referința din 24 decembrie 2024 intimatul Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel:

22. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile, Colegiul civil consideră necesar să respingă apelul din următoarele motive:
23. În conformitate cu art. 362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
24. Potrivit art. 276^4 aliniatele (4) și (5) din CPC, Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunțare. (5) Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător.
25. Instanţa de apel constată că Judecătoria Drochia, sediul central a pronunţat dispozitivul hotărârii la 27 iunie 2024, iar cererea de apel a fost declarată la 03 iulie 2024, prin urmare în termen legal.
26. În conformitate cu prevederile art. 376 alin. 1^1) din CPC, apelul împotriva hotărârilor emise în cazul cererilor cu valoare redusă se examinează, în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, în condițiile examinării cauzei în primă instanță.
27. În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
28. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
29. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărârii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.

30. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
31. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
32. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
33. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
34. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
35. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.
36. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
37. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării

pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

38. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
39. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
40. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
41. Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
42. Potrivit art. 9 alin. (1) din Codul civil statuează că drepturile şi obligaţiile civile apar *în temeiul legii*, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile .
43. Articolul 10 alin. (1) din Codul civil, expres menționează că persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.
44. Actele cauzei certifică faptul că, intimatul Zastavnițchi Veaceslav *****, domiciliat în ***** este administratorul Gospodăriei Țărănești ”Zastavnițchi Veaceslav Simion”, cod fiscal *****, cu statut activ (f.d.8, 8 verso).
45. La 28 august 2023 Compania Națională de Asigurări în Medicină, stabilind că Zastavnițchi Veaceslav n-a achitat prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, stabilită pentru anul 2022 în sumă fixă de 4 056 lei, și pentru anul 2023 în sumă fixă de 12 636 lei, a expediat în adresa acestuia notificare, solicitând achitarea

primei. Totodată s-a menționat că neachitarea primelor în termenul stabilit, atrage după sine achitarea unei penalități (f.d.6). Deși notificarea a fost recepționată de apelant, prima medicală n-a fost achitată.

46. Drept urmare, Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a formulat prezenta acțiune în judecată către Zastavnițchi Veaceslav privind încasarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente.
47. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii înaintate de Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.
48. Exprimându-și dezacordul cu hotărârea instanței de fond Zastavnițchi Veaceslav a contestat-o cu apel.
49. Lecturând hotărârea instanței de fond, Colegiul civil o consideră întemeiată, având suport legal următoarele norme materiale.
50. Potrivit art.1 alin.1 a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr.1585-XIII din 27.02.1998, asigurarea obligatorie de asistenţă medicală reprezintă un sistem autonom garantat de stat de protecţie financiară a populaţiei în domeniul ocrotirii sănătăţii prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare, a unor fonduri băneşti destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratare a stărilor condiţionate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecţiune). Sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală oferă cetăţenilor Republicii Moldova posibilităţi egale în obţinerea asistenţei medicale oportune şi calitative.
51. Conform art.6^1 alin.1) a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr.1585-XIII din 27.02.1998, evidenţa persoanelor fizice în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală se ţine de către Compania Naţională de Asigurări în Medicină.
52. Articolul 17 alin.1), 7) a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr.1585-XIII din 27.02.1998 prevede că, prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală reprezintă o sumă fixă sau o contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense, pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului pentru preluarea riscului asigurat al persoanei, conform prevederilor legislaţiei. Mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare se stabilesc prin lege.
53. Astfel, după cum s-a menționat mai sus, Zastavnițchi Veaceslav este administratoul GȚ ”Zastavnițchi Veceslav Simion”.
54. Conform art.4 alin.2) al Legii nr.1593-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, se stabilesc în anexa nr 2.
55. Art.16 al Legii nr.1593-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 achită primele de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în mod individual.

56. Alăturat Colegiul reține, prevederile art. 2 alin.1)-3) din Legea nr. 1353 din 03.11.2000 privind gospodăriile ţărăneşti (de fermier) conform cărora, gospodăria ţărănească este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor agricole (denumite în continuare terenuri) şi asupra altor bunuri, pe munca personală a membrilor unei familii (membri ai gospodăriei ţărăneşti), având ca scop obţinerea de produse agricole, prelucrarea lor primară, comercializarea cu preponderenţă a propriei producţii agricole. Gospodăria ţărănească se poate constitui şi dintr-o singură persoană fizică. Numai gospodăriile ţărăneşti pot desfăşura activitate individuală de întreprinzător în agricultură.
57. Potrivit pct.1) lit. b) din anexa nr.2 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593-XV din 26.12.2002, din categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, fac parte fondatorii de întreprinderi individuale.
58. Potrivit art.22 alin.1) din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593-XV din 26.12.2002, persoanele fizice incluse la data de 1 ianuarie a anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în termen de până la data de 31 martie a anului de gestiune.
59. Din extrasul privind statutul de asigurat în cadrul AOAM din 03.04.2024, se atestă că, Zastavnițchi Veaceslav nu are statut de asigurat, faptul dat fiind reținut și în adeverința CNAM nr. A-04-06-70-45 din 05.04.2024 (f.d.8, 9).
60. Conform art.4 alin.2 a Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2022 nr. 207 din 06.12.2020, prin derogare de la prevederile art.17 alin.(4) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală calculată în sumă fixă se stabileşte în mărime de 4056 de lei pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.
61. Iar, potrivit art.4 alin.2 a Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2023 nr. 358 din 22.12.2022, Prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, calculată pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, se stabileşte, potrivit prevederilor art.17 alin.(4) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, în cuantum de 12636 de lei.
62. Reieșind din normele de drept citate supra, rezultă că fondatorul GȚ ” Zastavnițchi Veaceslav Simion”, Zastavnițchi Veaceslav avea obligația de a se asigura individual, achitând până la data de 31 martie a anului de gestiune prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru anul 2022 în mărime de 4056 lei, și pentru anul 2023 în mărime de 12 636 lei, fapt ignorat de către acesta.

63. Art.23 alin.1 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593-XV din 26.12.2002 statuează că, persoanele fizice care se includ în una din categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2, după expirarea termenului stabilit la art.22 alin.(1), vor achita, în termen de 30 de zile calendaristice de la data includerii în categoria respectivă, prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, în cuantum proporţional numărului de zile ale anului de gestiune în care nu au avut statut de persoană asigurată, inclusiv numărul de zile calendaristice rămase până la finele anului de gestiune.
64. Deci, plătitorii primei în sumă fixă au obligaţia să achite prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă anual, până la 31 martie a anului de gestiune, respectiv în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a legii fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul respectiv.
65. Respectiv, Zastavnițchi Veaceslav avea obligația certă, previzibilă și exigibilă de a achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă pentru anul 2022 și pentru anul 2023.
66. Alăturat Colegiul reține că instanța de fond în mod întemeiat a admis și pretenția privind încasarea penalității în mărime de 0, 1% pentru fiecare zi de întârziere.
67. Art.30 alin.1) al Legii nr.1593-XV din 26.12.2002 prevede că neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală atrage după sine calcularea unei penalităţi în mărime de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.
68. Potrivit art. 952 Cod civil, penalitatea stabilită de lege nu poate fi exclusă şi nici micşorată anticipat prin acordul părţilor.
69. Colegiul notează că penalitatea stabilită de lege (clauza penală legală) constituie o excepţie de la regula generală conţinută în art.947 alin.1 Cod civil (care stipulează că clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun) întrucît nu constituie o prevedere contractuală. Clauza penală legală se stabileşte prin diverse acte normative, adică prin lege în sens larg, care reglementează unele din cele mai frecvente raporturi juridice, cum ar fi inclusiv cele legate de asigurarea obligatorie de asistenţă medicală.
70. Este de remarcat că normele legale prin care se stipulează clauza penală poartă un caracter imperativ şi respectiv, părţile nu au posibilitatea să stabilească clauza penală în alte condiţii decât cele prevăzute de lege. Cel mai mult această regulă îşi găseşte aplicare în raporturile juridice pentru care legea interzice în genere orice modificare a regulilor privitoare la răspunderea pentru neexecutarea obligației în termen, cum ar fi în cazul din speță.
71. Coroborînd textul normelor citate la circumstanțele de fapt stabilite, Colegiul conchide că odată ce Zastavnițchi Veaceslav avea obligația certă și scadentă de a achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă pentru anul 2022 și pentru anul 2023, până la data de 31 martie a anului de gestiune, dată ce este stipulată de Lege, obligație pe care asiguratul respectiv nu și-a onorat-o în termenul stabilit de art. 22 alin. (1) al Legii nr. 1593-XV din 26.12.2002, faptul juridc

respectiv atrage după sine calcularea unei penalităţi în mărime de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere, potrivit art. 30 alin. (1) al Legii nr.1593-XV din 26.12.2002.

72. Or, începând cu 01.04.2022 și 01.04.2023, intimatul Zastavnițchi Veaceslav a fost în întârziere prin efectul legii, fiind certă şi previzibilă data limită a executării obligației de către acesta, exprimată prin achitarea în mod benevol și individual a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în mărime fixă în sumă de 4 056 de lei și 12 636 lei.
73. Astfel, neachitarea primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală până la data stabilită (până la 31 martie a anului de gestiune), atrage după sine achitarea şi a unei penalităţi, în mărime de 0,1% din suma primei pentru fiecare zi de întârziere a plăţii.
74. Or, apelantul Zastavnițchi Veaceslav nu și-a onorat obligaţia de a achita de sine stătător şi benevol costul primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în termenul stabilit de lege.
75. Referitor la alegațiile apelantului precum că, în conformitate cu prevederile art. 23 alin.4) al Legii cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593-XV din 26.12.2002 în vigoare în anul 2022, reclamantul nu era în drept să solicite încasarea sumelor pentru anii 2022 și 2023, Colegiul civil le va da o apreciere critică.
76. Or, din Extrasul privind statutul de asigurat în cadrul AOAM nu rezultă că apelantul ar fi deținut statut de persoană ce face parte din categoriile de persoane neangajate, asigurate de Guvern și anume persoană cu dizabilități sau pensionar.
77. Astfel, instanța de fond just a conchis că, pârâtul/apelant în calitate de fondator de întreprindere individuală este subiect al asigurărilor obligatorii de asistență medicală, fiind obligat să achite prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2022 – 2023.
78. În această ordine de idei, Colegiul apreciază cu certitudine caracterul formal al argumentelor apelantului, care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile.
79. Astfel, analizând întregul material probator administrat în cauză, prin prisma criticilor invocate de către apelant, Colegiul civil consideră soluția instanței de fond ca fiind întemeiată și legală.
80. Drept urmare, completul decelează că, apelantul nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării netemeiniciei hotărârii instanței de fond, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al acestuia, lipsit de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului apelantului cu soluția dată de instanței inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a apelului.
81. Reieşind din cele expuse, instanța de apel, ajunge la concluzia că apelul trebuie să fie respins, iar hotărârea primei instanţe - menţinută.
82. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. „a” CPC al RM, colegiul civil

Decide:

Respinge apelul declarat de apelantul Zastavnițchi Veaceslav;

Menține fără hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Central din 27 iunie 2024 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Zastavnițchi Veaceslav, privind încasarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului,
judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Ivan Parii** **Natalia Costaș**